

ITÄSUOMALAINEN YHTEISTYÖ VARHAISKASVATUKSESSA, TEEMATAPAAMINEN

Aika: 7.6.2006 klo 9.30-15.30
Paikka: Kuopion sosiaalivirasto
Osallistujat: Hallikainen Jarmo, Kuopion kaupunki
Korhonen Sirkka, Liperin kunta
Lappalainen Jaana, Kuopion kaupunki
Pasanen Miia, Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
Porvali Tiina, Pieksämäen kaupunki
Rissanen Sinikka, Iisalmen kaupunki
Teräväinen Riitta, Rantasalmen kunta
Lyytinen Ritva, Vesannon kunta
Vänttinen Kyllikki, Kajaanin kaupunki
Rusanen Maarit, Sotkamon kunta
Pesonen Seija, Savonlinnan kaupunki
Sairanen Anna-Liisa, Savonlinnan kaupunki
Kemppainen Tiina, Kajaanin kaupunki
Heiskanen Eini, Kontiolahden kunta
Soininen Mali, ISO/Etelä-Savon yksikkö
Antikainen Johanna, ISO/Pohjois-Savon yksikkö
Kuhmonen Marja, Itä-Suomen lääninhallitus
Kaskela Marja, Stakes
Pääkkönen Ritva, ISO/Kainuun yksikkö, pj ja siht.

1. Työkokouksen avaus

Ritva Pääkkönen avasi kokouksen, toivotti osallistujat tervetulleiksi ja esitteli päivän tavoitteet ja ilmoittautuneille ennakoon lähetetyn tehtävän. Asialistalla olevien asioiden lisäksi keskustellaan perhepäivähoidon osaamiskartoituksen toteuttamisesta ISO-alueella.

Päivän tavoitteet:

Luoda yhteinen näkemys millaista itäsuomalaista yhteistyötä tarvitaan Vasu-työssä ja varhaiskasvatuksen kehittämisessä ja pohtia keinoja käytännön toteuttamiselle.

Etukäteistehtävä:

Osallistujia pyydettiin ihmettelemään: ”Jos olisi tapahtunut ihme ja itäsuomalainen yhteistyö varhaiskasvatuksessa toimisi erittäin mallikelpoisesti, niin mistä kaikesta (merkkejä) Sinä sen omassa työssäsi ja työsi arjessa huomaisit?”

2. Osallistujien esittäytymiskierros

Osallistujat esittäytyivät ja aktiivisia kehittäjiä todettiin olevan paikalla jokaisesta ISON maakunnasta.

3. Vasut kuntoon –hanke ja kasvatuskumppanuus (liite)

Stakesin projektipäällikkö Marja Kaskela esitteli Vasut kuntoon –hanketta ja kasvatuskumppanuutta. Hän totesi vasun oleva lapsen asiakirja. Stakes on julkaissut vihkosen ”Varhaiskasvatus, Tietoa pienten lasten vanhemmille”, joka on suunniteltu jaettavaksi kunnissa uusien päivähoitolaisten vanhemmille. Todettiin, että esite olisi sopiva jaettavaksi myös luottamushenkilöille.

Todettiin, että varhaiskasvatus on nähtävä yhä laajemmin kasvatuksena ja kasvatuskumppanuutena varsinaisen päivähoidon ohella.

4. Toimivia käytäntöjä ja ideoita alueilta

- Etelä-Savon varhaiskasvatuksen ja varhaisen tuen kehittämistyötä esittelivät Riitta Teräväinen ja Seija Pesonen
Riitta Teräväinen kertoi, että E-S:n kehittämistyöryhmä kokoontuu 2 kk:n välein. Ryhmä toivoo varhaiskasvatuksen koordinaattoria. JJR-kunnat (Juva, Joroinen ja Rantasalmi) tekevät yhteisen perhepoliittisen toimintaohjelman. Kunnissa on meneillään Lapspere-hanke. Seija Pesonen kertoi, että Savonlinnan seudulla on oma työryhmänsä ja valmisteilla on lapsipoliittinen ohjelma.
- Pohjois-Karjalan varhaiskasvatuksen strategiatyötä esittelivät Miia Pasanen ja Sirkka Korhonen (liite).
P-K:ssa toimii VAMAKE-työryhmä (varhaiskasvatuksen maakunnallinen työryhmä) ja työrukkasena VKT-ryhmä (varhaiskasvatus, koulutus ja työelämä). Joensuun seudulla on suunniteltu varhaiskasvatuksen seudullisia palveluja.
- Pohjois-Savon varhaiskasvatuksen sähköistä asiointia – alueellisen Webbi-Vasun ideaa esitteli Jarmo Hallikainen.
- Kainuun varhaiskasvatuksen kehittämistyötä Kainuun lapsi –hankkeen jälkeen esitteli Tiina Kempainen (liite).
Kainuussa suunnitellaan kunta-, seutu- ja aluepohjaisia malleja, kaikki käy. Maakunnassa korostetaan työn kehittämistä arjessa.

5. Ryhmätyöt, Learning cafe: itäsuomalainen yhteistyö ja tuki varhaiskasvatuksessa

Ryhmätöiden aiheet oli kirjattu ennakko-ohjelmaan.

”Yhteistyötä arvioinnissa ja vaikuttamisessa?” Ryhmän vetäjänä toimi Johanna Antikainen. Ryhmälle annettiin ennakkotehtävän vastauksista: ”ystävyysspäiväkoteja”, ”tutustumiskäynnit – vertaisarviointi” –kehittäminen, ”työn vaatavuuden arviointi”, ”kehityskeskustelut”, ”vaikuttaminen henkilöstön tuen saamiseen”.

Ryhmän muistiinpanoja: ”tietty teemayhdistäminen opintokäynteihin – suunnitelmallisuus ja pitkäjänteisyys, vaikuttaminen: paikalliset luottamushenkilöt, päivähoidon ”kummi” luottamushenkilöissä, perehdyttämis ”pamaus” uusille, tiedottaminen vasusta lehdistölle, työ näkyville, tutkimuksen/opetuksen kytkentä – yliopiston rooli, palveleeko valtakunnallinen arviointi kuntia?, vertailtavuus – paikallinen konteksti, näkökulma lapsi vai vanhempi, miten saa ”oikeaa” tietoa tuloksista, kysymykset vääriä?, tietävätkö vanhemmat oikeasti toiminnasta?, menetelmä: onko lomake oikea?

”Millaista koulutuksellista yhteistyötä?” Ryhmän vetäjänä toimi Jaana Lappalainen. Ryhmälle annettiin ennakkotehtävän vastauksista: ”yhteinen koulutuskalenteri”, ”eri teemojen pajapäiviä”, ”pitkän tähtäimen suunnitelma” ja ”esimiesten ryhmätyönohjaus”. *Ryhmän muistiinpanoja: tarvitaanko itäsuomalaista (näin isoa) koulutusyhteistyötä?, koulutustarpeet koulutussuunnittelijoiden tiedossa, prosessi: koulutustarve, arviointi, käytäntö, Vasu-teemat I-S:n yhteisten koulutusten pohjaksi, maakunnalliset samansisältöiset koulutukset samansisältöisinä järjestettyinä, ISO:een koulutuskoordinaattori, koulutustarpeet: ISO valitsee 5 tärkeintä, organisoii ja järjestää alueelliset koulutukset (Mli, Kuo, Jns, Kni), mikä on osaamisen taso?, lakisääteisen jatko- ja täydennyskoulutuksen ja ISO-yhteistyön yhteennivominen, itäsuomalainen varhaiskasvatuskansio, perehdyttäminen, kouluttajapankki (ISO kouluttaa kouluttajia kuntiin. Määritellään painopistealueet, esim. ikääntyvät työntekijät), itäsuomalaisen varhaiskasvatuksen erityispiirteet: maaseutumaisuus, perhepäivähoidon osuus, 3 yliopistoa. ISO:n rooli lakisääteisessä täydennyskoulutuksessa: koulutustarpeet, tieto kunnista yhtä aikaa, koulutuskalenteri.*

”Millaisia verkostoja, työryhmiä, vertaistukea?” Ryhmän vetäjänä toimi Mali Soininen. Ennakkotehtävistä ”johdon/esimiesten tapaamiset”, ”konsultaatioapua Vasuun ja muutenkin”, ”foorumi osaamisen vaihdolle ja vuoropuhelulle”, ”yhteinen lomakkeisto netissä”, ”yhteisesti sovitut käytännöt”.

Ryhmän muistiinpanoja: itäsuomalainen varhaiskasvatussivusto – hyvien käytäntöjen vaihtokori, vastuuverkosto – alueelliset kehittäjäresurssit ja –rakenteet, yhteisen vision toteuttaminen arjessa ei voi olla yksittäisten toimijoiden ”käsissä” – rakenteiden modernisointi – palveluiden, kehittämisen, tutkiminen, koulutuksen ja aluekehittämisen liitto, interventiot oikeissa kohdissa – kokonaishahmotus yhteinen ja jaettu!, alueet kasvavat, tieto kasvaa, miten jaetaan, jäsennetään, muokataan, jalostetaan ja otetaan käyttöön?, siirtyminen sähköisiin verkostoihin – kauhu, pysähdytään, katsotaan ja kohdataan se, mitä meillä jo on – mitä nyt sitten tarvitaan ja miten se organisoidaan yhteisellä kehittämissopimuksella, erityispäivähoidon ja perhepäivähoidon vertaistukifoorumi ja tapaamiskäytännöt, koko varhaiskasvatuksen alan nostaminen yhteiseksi avatuksi alaksi yli kuntarajojen/ ilmiöpohjainen tarkastelu = aluepohjainen työnjakomalli – oma sisäistetty erityisyys paikallisesti, ei turhia verkostoja, on oltava yhteisesti jaettu tavoite, tarkoitus ja tehtävä.

Keskustelu ja yhteenvedo ryhmätöiden pohjalta

Vaikuttaminen paikallisiin luottamushenkilöihin on tärkeää, erityisesti kasvattamisen osuutta hoidon ohella tulisi korostaa. ISO:n rooli on vielä epäselvä ja odotuksia esitettiin. Todettiin, että ISO ei voi palkata lisää henkilöstöä ja sillä ei ole määrärahaa koulukseen. ISO toimii kumppanina muille ja kustannuksista vastaavat koulutuksiin osallistuvat tahot.. Täydennyskoulutusoppaan mukaisesti ISO osallistuu koulutustarpeiden kartoitukseen ja toimii muutenkin tukirakenteena. Valitaan 5 tärkeintä koulutustarvetta ja edetään niiden pohjalta. Arkikehittäminen koettiin tärkeäksi ja uusien verkostojen luominen on harkittava tarkkaan ja turhia verkostoja tulee välttää.

Ryhmätöiden tuloksia työstetään edelleen tulevissa kehittäjätapaisissa.

19.6.2006 Ritva Pääkkönen